

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023 - 5851
Den 9. februar 2024

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 732 (Alm. del), som Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg har stillet til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri den 15. august 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Marianne Bigum (SF).

Spørgsmål nr. 732 (Alm. del) fra Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

”Med henvisning til artiklen ”Ekspert ikke i tvivl: Fiskeristyrelsen brød loven ved at øremærke 24 mio. kr. til DTU”, forskerforum.dk, den 23. juni 2023, bedes ministeren besvare følgende spørgsmål:

- Vil ministeren forholde sig til den fremsatte kritik i artiklen af, at 24 mio. kr. i Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF)-midler er tildelt direkte til DTU Aqua og ikke har været i udbud på trods af, at både KU og AAU er kvalificeret og ønsker at byde på opgaverne?
- Vil ministeren forholde sig til, at ministeriets egne embedsmænd tilsyneladende har rejst begrundet tvivl om lovligheden af den direkte tildeling af midlerne til DTU AQUA?
- Vil ministeren forholde sig til den fremsatte kritik i artiklen af, at den efterfølgende bekendtgørelse efter sigende indeholder detaljerede, usaglige krav formuleret på en sådan måde, at også denne bekendtgørelse de facto betyder øremærkning af EU-midler til DTU AQUA?
- Vil ministeren forklare, hvorfor ministeriet udelukkende bruger EU's EHFF-midler til udvikling og afprøvning af trawlredskaber, når EU-bekendtgørelsens hensigt er langt bredere med formål om at understøtte beskyttelse og genopretning af marin biodiversitet og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske ressourcer og dermed burde have været brugt bredt, så det kommer hele fiskeriet til gode?
- Vil ministeren specifikt forklare, hvorfor ministeriet ikke en eneste gang i bekendtgørelsen om udmøntning af EHFF-midler prioriterer eller nævner midler til skånsomt fiskeri?”

Svar

Forskerforum bragte den 23. juni 2023 artiklen ”Brød loven: Øremærkede 24 mio. kr. til DTU”, som bl.a. omtaler Fiskeristyrelsens tildeling af forskningsmidler under EHFF-programmet.

De pågældende støttemidler er tildelt i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse nr. 254 af 24. februar 2022 om tilskud til fiskeri, natur og miljø (”bekendtgørelsen”). Reglerne om udbud regulerer det offentlige indkøb af varer og tjenesteydelser, dvs. de tilfælde, hvor en offentlig myndighed indgår en gensidigt bebyrdende aftale om, at det offentlige modtager en ydelse og betaler en modydelse til gengæld. DTU Aqua har ved modtagelsen af støtten alene været forpligtet til at udføre den forskning, der er givet støtte til, samt iagttage eventuelle krav i støttetilsagnet om rapportering og dokumentation for anvendelsen af tilskuddet. Da der således ikke er tale om en gensidigt bebyrdende aftale i udbudslovens forstand, falder tildeling af tilskuddet uden for udbudslovens anvendelsesområde.

Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i lov om Hav- og Fiskerifonden. Det følger heraf, at der i henhold til denne lov og EU-retsgrundlaget kan ydes støtte i Danmark fra Den Europæiske Hav- og Fiskerifond. Det relevante EU-retlige grundlag er Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 508/2014/EU af 14. maj 2014 om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1303/2013/EU af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for bl.a. Den Europæiske Hav- og Fiskerifond ("CPR-forordningen").

CPR-forordningen indebærer bl.a., at Fiskeristyrelsen i forbindelse med tildeling af støtte omfattet af forordningen skal anvende relevante udvælgelsesprocedurer og -kriterier, som sikrer, at det pågældende projekt bidrager til at nå de specifikke målsætninger for den støtteordning, som projektet falder ind under.

Ved udformningen af den omtalte støtteordning har der været fokus på, at midlerne skulle anvendes inden for en kort tidsfrist, idet de ellers ville bortfalde. Baggrunden herfor er, at de finansielle midler til den ekstra ansøgningsrunde, som er udmøntet ved bekendtgørelsen, blev tilvejebragt ved en omprioritering af midler fra det foregående danske Hav- og Fiskeriudviklingsprogram ("EHFF"), der omfattede perioden 2014-2020. Omprioriteringen blev aftalt i marts 2021 i forbindelse med den politiske aftale om det danske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogram ("EHFAF"), der omfatter perioden 2021-2027. I disse forhandlinger indgik bl.a. en prioritering af støttemidlerne til selektive redskaber.

Ud fra en samlet faglig vurdering vurderede ministeriet i første omgang, at alene DTU Aqua ville kunne løfte opgaven med at gennemføre de ønskede aktiviteter inden for den begrænsede tidsramme. Ved denne vurdering blev der lagt vægt på, at aktiviteterne, der skulle gennemføres i projektet, i høj grad var udvikling og afprøvning af forskellige selektive redskaber. Ligeledes blev der lagt vægt på, at DTU Aqua havde adgang til både testfaciliteter og forskningsskib til den praktiske udvikling og afprøvning. Hertil kommer, at DTU Aqua har et etableret samarbejde med fiskerierhvervet om udvikling og afprøvning af selektive redskaber.

Det viste sig efterfølgende, at denne faglige vurdering ikke var i overensstemmelse med opfattelsen hos flere andre forskningsinstitutioner. En ny bekendtgørelse blev herefter udarbejdet, hvor kriterierne for vurdering og prioritering af støtteansøgninger blev suppleret med et system for tildeling af point under de enkelte prioriteringskriterier. Kriterierne skulle som nævnt understøtte, at de pågældende midler skulle udnyttes inden for tidsrammen. Henvendelsen fra flere forskningsinstitutioner førte således til, at en ny ordning med mulighed for en bredere ansøgningskreds blev etableret.

Det bemærkes, at der under EHFF har været andre ordninger med bredere formål, der i højere grad har tilgodeset skånsomt fiskeri og kystfiskeri, herunder den generelle ordning "Fiskeri, natur og miljø". På denne ordning alene er der udbetalt mere end 139 mio. kr. til projekter i programperioden.

Ligeledes har der under EHFF's erhvervsordninger for havne, for fiskerfartøjer og for afsætningsfremme været enten øremærkning af midler eller forhøjede støttesatser til skånsomt og kystnært fiskeri.

Jacob Jensen

/

Maria Krohn Andersen